T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

BATMAN SASON BELEDİYESİ

2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 10
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI 10
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER 14
9. EKLER 20

www.balioglu.net

KISALTMALAR

İLBANK A.Ş.: İller Bankası Anonim Şirketi

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Sason Belediyesi Personel Tablosu ……..…….……...……..…2
Tablo 2. Üç Yıllık Gider Tablosu ……..……....…..…….7
Tablo 3. Üç Yıllık Gelir Tablosu ….....….....7
Tablo4. 3 Yıllık Bütçe Gider ve Gelir Tahminleri İle Gerçekleşmeleri Tablosu 12

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Bilançoda Yer Alan Banka Kredileri Tutarının Gerçeği Yansıtmaması ve Faiz Borçlarının Gözükmemesi

2. Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının Tamamının Bilançoda Gösterilmemesi, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na Olan Borçların İse Yüksek Gözükmesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Bütçenin Hazırlanması Sürecinde Yapılan Öngörülerin Gerçek Verilere Dayanmaması ve Bütçe Gerçekleşmelerinin İsabetsizliği

2. Kurumsal Gelir Tahsilatlarının Düşük Kalması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Tanım, Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, "*belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi*" olarak adlandırılmıştır.

Sason Belediyesi'nin görev, yetki ve faaliyet alanlarını düzenleyen temel kanun 5393 sayılı Belediye Kanunu olmakla birlikte, aşağıda yazılı kanunlar da, kurumun faaliyet alanlarına doğrudan ya da dolaylı olarak etki edebilecek düzenlemeler içermektedir.

Mali Yönetim bağlamında belediyelerle ilgili temel kanunlar ise aşağıdadır;

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 6085 sayılı Sayıştay Kanunu
- 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu
- 5779 İl Özel İdareleri ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu
- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu
- 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu
- 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesi uyarınca; Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsamaktadır. Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilmektedir. Sason Belediyesi mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla başta 5393 sayılı Belediye Kanunu olmak üzere mevzuatta öngörülen kamu hizmetlerini aşağıdaki temel sektörler dâhilinde yerine getirmektedir;

- İmar ve şehircilik,
- Su ve kanalizasyon,
- Ulaşım (Taşıma ve trafik güvenliği)
- Çevre ve kentsel tasarım

www.balioglu.net

- Sağlık ve temizlik (Atık toplama, işleme ve imha hizmetleri)
- Eğitim altyapısı
- Sosyal hizmetler (Def'in, barınma, kurslar, sportif ve sosyal yardımlar)
- Kültür, sanat, tarih, turizm altyapısı ve etkinlikleri
- Kamu güvenliği (Zabıta ve itfaiyecilik faaliyetleri)

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Belediyenin organları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda

- Belediye meclisi,
- Belediye encümeni ve
- Belediye başkanı

olarak sayılmıştır.

Teşkilat Yapısı

Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur. Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafî yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Norm kadro ilke ve standartları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken belirlenir. Belediyenin ve bağlı kuruluşlarının norm kadroları, bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir. Belediye personeli, belediye başkanı tarafından atanır.

Sason Belediyesinin norm kadro ve mevcut çalışan tablosu aşağıdadır;

Tablo 1. Sason Belediyesi Personel Tablosu

Görev Unvanı	Norm Kadro	Dolu Kadro
Belediye Başkanı		1
Belediye Başkan Yardımcısı	1	1
Yazı İşleri Müdürü	1	(Vekil) 1
Mali Hizmetler Müdürü	1	(Vekil) 1
Fen İşleri Müdürü	1	(Vekil) 1

www.balioglu.net

İmar ve Şehircilik Müdürü	1	
Diğer Müdürler	4	
Avukat	1	(Kısmi Zamanlı) 1
Şef	7	1
İdari Personel	14	5
Teknik Personel	13	(Sözleşmeli) 3
Sağlık Personeli	4	
Yardımcı Hizmet Personeli	3	1
İtfaiye Çavuşu	1	
İtfaiye Eri	9	
Zabıta Amiri	1	
Zabıta Komiseri	2	
Zabıta Memuru	12	2
Memur Kadroları Toplamı	76	16
Şirket İşçi Sayısı	-	44
Sürekli İşçi Kadroları Toplamı	38	15

1.3. Mali Yapı

Bütçe

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre belediyeler Genel İdare kapsamına dâhil olup her bütçe yılı için Belediye Meclisi kararı ile yürürlüğe konan Mahalli İdare Bütçesi ile gelir toplama ve gider yapma yetkisini kullanmaktadır.

Belediye bütçesi 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 61'inci maddesinde düzenlenmiştir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre belediyelerle bağlı kuruluşlarının bütçesi, mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır. Mali yıl bütçesi, stratejik plan ve performans programları dikkate alınarak izleyen iki yılın gelir ve gider tahminleri ile birlikte görüşülür ve değerlendirilir. Bütçe, kurumların plan ve programlarının gerekleri ile fayda ve maliyet unsurları göz önünde tutularak verimlilik, tutumluluk ilkeleri ile uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanır ve uygulanmaktadır.

Bütçe yılı ve izleyen iki yılın gelir tahmininde, kesin sonucu alınmış son üç yılın gelir artış oranları esas alınır. Ayrıca kanunlarla vergi, resim ve harç oranlarında değişiklik yapılması, yapılan yatırımların faaliyete başlaması, herhangi bir nedenle gelirlerde artış öngörülmesi gibi hususlar ile merkezi idarenin ekonomik verileri ve ileriye yönelik öngörüleri gelir tahminlerinde dikkate alınır. Bütçe denkliğinin sağlanmasında bütçe gelirleri esas

www.balioglu.net

alınmaktadır. Gelirlerin giderleri karşılamaması halinde aradaki fark, ilk olarak gider bütçesinde öngörülen tertiplerden indirim yapılması ya da yeni gelir kaynakları bulunması suretiyle giderilmeye çalışılır. Buna rağmen denklik sağlanamamış ise, borçlanma yoluna gidilerek veya varsa önceki yıldan nakit devri yoluyla bütçe denkliği sağlanır.

Kesin Hesap

Kesin hesap, mali hizmetler birimi tarafından mali yılın bitiminden itibaren hazırlanarak, üst yönetici tarafından belediyelerde Nisan ayı içinde encümene sunulur. Encümen kesin hesabı en geç Nisan ayının sonuna kadar inceleyip, görüşü ile birlikte meclisin Mayıs ayı toplantısında görüşülmek üzere üst yöneticiye sunar. Kesin hesap meclisçe görüşülerek kabul edilir. Ancak kabul edilmeyen hususlar gerekçeleri belirtilmek suretiyle karara bağlanır. Konusu suç teşkil eden hususlar var ise meclis başkanlığınca yetkili mercilere iletilir. Bağlı idarelerde ve birliklerde kendi özel mevzuat hükümleri uygulanır. Büyükşehir ilçe belediyelerinin kesin hesapları ayrıca Büyükşehir belediye meclisinde görüşülmez. Kesin hesap Haziran ayının sonuna kadar Sayıştay Başkanlığına gönderilir.

www.balioglu.net

Belediye Şirketi ve Bağlı Kuruluşlar

5393 sayılı Kanun'un 70'inci maddesine göre Belediye kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre şirket kurabilir.

696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 127'nci maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen 23. ve 24. geçici maddeleri ile bunlara dayanılarak çıkarılan "Kamu Kurum Ve Kuruluşlarında Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin Sürekli İşçi Kadrolarına Veya Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmesine İlişkin 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 Ve Geçici 24 Üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul Ve Esaslar" kapsamında Sason Belediyesi Personel Limitet Şirketi kurulmuştur.

Stratejik Plan

Sason Belediyesi'nin 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 41'inci maddesinin 3'üncü fıkrası bağlamında nüfusu 50 binin altında olduğundan stratejik plan yapma zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu nedenle de stratejik plan, dolayısıyla yıllık performans programı üretilmemektedir.

Temel Mali Mevzuat

Belediyeler ile bağlı kuruluşlarının mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde tabi olduğu temel mevzuat aşağıdadır;

- 5393 sayılı Kanun'un Belediye Bütçesi başlıklı 2'nci Bölümü,
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesine göre Maliye Bakanlığı'nca çıkarılan (Resmi Gazete: 23.12. 2014/ 29214) Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
- 5393 sayılı Kanun'un 65'inci maddesine göre İçişleri Bakanlığınca çıkarılan (Resmi Gazete: 27 Mayıs 2016 / 29724 - Mükerrer) Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

Gelir ve Gider Çeşitleri

Belediyelerin gelir kaynakları aşağıdadır;

A. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre edinilen gelirler:
   - İlan Reklam vergisi,
   - Eğlence vergisi,
   - Haberleşme vergisi,
   - Elektrik ve Havagazı Tüketim vergisi,
   - Yangın Sigortası vergisi,
   - Çevre Temizlik Vergisi,
   - Harçlar,
   - Harcamalara Katılma Payları
   - Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay
   - Ücrete tabi işler

B. 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'a göre edinilen gelirler

2018 yılında Merkezi İdare Vergi Gelirlerinden Alınan Pay 7.479.120,87 TL (Toplam gelirin %86,72'si)'dir. İkinci önemli gelir kalemi olan Su Hizmetlerine İlişkin Gelirler 622.176,41 TL'dir. (Toplam gelirin %7,21'i)

www.balioglu.net

Kurum Giderleri

2018 giderlerinin en büyük kalemleri aşağıda gösterilmiştir;

- Müteahhitlik Hizmetleri: 1.723.957,92 TL
- İşçiler: 1.585.073,74 TL
- Akaryakıt ve Yağ Alımları: 780.633,74 TL
- TL Cinsinden Diğer İç Borç Faiz Giderleri: 457.784,85 TL

2018 yılı mal ve hizmet alım giderleri dâhilindeki önemli artış daha önce işçi hizmet alımı yapılmamakta iken 2017 yılının ikinci yarısından itibaren bu kapsamda hizmet alımına başlanmasından kaynaklanmaktadır.

Gelirin gideri karşılama oranı %79,10'dur.

Kuruma ait 2018 yılı ekonomik sınıflamanın birinci düzeyi esas alınarak düzenlenen gelir ve giderlerine ilişkin tablolar aşağıdadır;

www.balioglu.net

Tablo 2. Üç Yıllık Gider Tablosu

Hesap Kodu	*Giderin Türü*	*2016*	*2017*	*2018*
630.1	Personel Giderleri	2.428.595,33	2.670.838,01	2.581.508,49
630.2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	359.528,09	406.012,77	375.602,51
630.3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	2.244.995,49	3.119.810,48	4.474.280,04
630.4	Faiz Giderleri	68.940,92	297.443,19	457.784,85
630.5	Cari Transferler	200.464,96	108.898,77	63.448,30
630.7	Sermaye Transferleri	52.044,00	30.042,94	
630.13	Amortisman Giderleri	734.314,40	855.167,66	1.016.377,13
630.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri			203.339,82
	Giderler Toplamı	**6.088.883,19**	**7.488.213,82**	**9.172.341,14**

Tablo 3. Üç Yıllık Gelir Tablosu

Hesap Kodu	*Gelirin Türü*	*2016*	*2017*	*2018*
600.1	Vergi Gelirleri	225.492,20	166.485,04	396.383,48
600.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	207.635,73	502.711,80	736.746,81
600.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.172.000,00	1.700.000,00	
600.5	Diğer Gelirler	5.705.504,72	6.459.761,73	7.491.052,37
	Gelirler Toplamı	**7.310.632,65**	**8.828.958,57**	**8.624.182,66**

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Muhasebe Sistemi

Kurumun kullanmış olduğu muhasebe sistemi tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sistemidir. Tahakkuk esaslı devlet muhasebesi, kamu kaynaklı faaliyet gösteren, kamu kaynağını geliri olarak kaydeden, bu gelirden harcama yapan kurumların kullandığı muhasebe

sistemidir. Tahakkuk esasında işlemler ve olaylar nakit akışlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydedilir. Kurumların muhasebesi, 03.12.2014 tarihli ve 2014/7052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin ikinci bölümünde belirlenen ve muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan temel muhasebe kavramları ile faaliyet sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara ilişkin ilkeler ve varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütülür.

Mali Tablolar ve Dönemleri

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddelerinde mali tabloların hazırlanması ve tanımları hakkında hükümler bulunmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye Defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Taşınır Kesin Hesap Cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

www.balioglu.net

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

www.balioglu.net

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün

belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sason Belediyesi, kurumsal organizasyonu bağlamında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun kamu kurumlarında çerçevesini kurduğu iç kontrol ortamı ve mali yapıdan personel ile sistemsel altyapı yetersizliğinin etkisiyle ve aşağıdaki nedenlerle uzak durumdadır;

- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 41'inci maddesinde yer alan "*Nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir*" hükmü gerekçesi ile Sason Belediyesi stratejik plan hazırlamamaktadır.

www.balioglu.net

- 5018 sayılı Kanun'un 41'inci maddesi bağlamında birim faaliyet raporları düzenlenmemekte ve güvence beyanı verilmemektedir.

- 5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde tanımı yapılan, 56'ncı maddesinde amacı, 57'nci maddesinde yapısı ve işleyişi anlatılan "İç Kontrol Sistemi"nin çerçevesini çizdiği "Mali Hizmetler Birimi" (Kanun'un 60'ıncı maddesi) ile bu Birim'in uygulayacağı "Ön Mali Kontrol" (Kanun'un 58'inci maddesi) Sason Belediyesi'nde mevcut değildir.

- Kurum üst yönetimi iç kontrol sisteminin kurulması ve çalışması yönünde bir işlem yapmamış olup, kurum yönetimi ve çalışanlarının iç kontrollerle ilgili bilgi sahibi olmasına yönelik çalışma da mevcut değildir.

- Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde iç kontrol ve ön malî kontrol faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin ilke, iş, işlem ve süreçleri belirlemek amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan 31.12.2005 tarih ve 26040.3 sayılı Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da yer alan ve ön mali kontrole tabi mali karar ve işlemlerin dışında ön mali kontrole tabi karar ve işlemler de belirlenmemiştir.

- İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole ilişkin usul ve esasların 12'inci maddesine göre yayınlanması gereken Mali Karar Ve İşlemlerin Süreç Akış Şeması hazırlanmamıştır. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan iç kontrol standartları kapsamında çalışma yapılmamış olup, kurum içerisinde prosedür belirlenmemiştir.

- Kanun'un 61 ve 62'nci maddelerinde nitelikleri, yetkileri ve sorumlulukları tanımlanan "Muhasebe Yetkilisi" ve yine Kanun'un 63, 64 ve 65'inci maddelerinde getirilen "İç Denetim" ve "İç Denetçi" mekanizmaları Kurum bünyesinde mevcut değildir.

- Mali Hizmetler Müdürlüğü görevini tedviren (Görevlendirme şeklinde) vekâleten yürüten muhasebe görevlisinin Kanun'un 62'nci maddesinde şart koşulan "Muhasebe Yetkilisi Sertifikası" bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Batman Sason Belediyesi 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

www.balioglu.net

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Bilançoda Yer Alan Banka Kredileri Tutarının Gerçeği Yansıtmaması ve Faiz Borçlarının Gözükmemesi

Sason Belediyesi tarafından İLBANK A.Ş.'den kullanılan kredilerden kaynaklanan gerçek ana para yükü ile bilançoda yer alan borç tutarı arasından farklılık olup, toplam faiz yükü mali tabloda gösterilmemiş ve 2018 hesap dönemi içinde yapılan kredi geri ödemeleri de hatalı şekilde muhasebeleştirilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 232'nci maddesinde 300 Banka Kredileri Hesabı'nın "*... kurumca banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa vadeli kredilere ilişkin tutarlar ve bu tutarlara eklenen kur farkları ile 400-Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi…"* için kullanılacağı düzenlenmiştir. Yönetmelik'in 301'inci maddesinde ise 400 Banka Kredileri Hesabı'nın; "… *kurumun banka ve diğer finans kuruluşlarına olan vadesi bir yıldan fazla borçlarının izlenmesi …"* için kullanılacağı düzenlenmiştir. Aynı Yönetmelik'in 290'ıncı maddesinde; *"... Uzun veya*

*kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içinde yer alan, iç ve dış malî borçlara ilişkin olarak ay sonlarında tahakkuk ettirilen ve gelecek aylarda ya da içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemde ödenecek olan işlemiş faiz tutarı ile kuponlu tahvillerin gelecek aylarda ya da takip eden yılda kupon ödemesi yapılacak işlemiş faiz tutarı"*nın 381 Gider Tahakkukları Hesabı'nda izleneceği düzenlenmiştir. Yönetmelik'in 339'uncu maddesinde; *" Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki hesaplarda yer alan iç ve dış mali borçlar için ay sonlarında hesaplanan ve içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemden sonraki dönemlerde ödenecek olan işlemiş faiz giderleri*"nin 481 Gider Tahakkukları Hesabı'nda izleneceği düzenlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde bankalardan kullanılan kredilere ilişkin borçların anapara tutarları vadelerine göre 300 Banka Kredileri Hesabı'nda ve 400 Banka Kredileri Hesabı'nda, ödenecek olan faiz tutarları ise vadelerine göre 381 ve 481 Gider Tahakkukları Hesabı'nda izlenmelidir. İLBANK A.Ş.'nden temin edilen ve Sason Belediyesi'nin 2018 yılı sonu itibarıyla bu Banka'ya olan kredi borcunu içeren yazıda Sason Belediyesi'nin anapara olarak 4.974.076,30 TL ve faiz olarak 2.892.635,73 TL, toplamda 7.866.712,03 TL borcu bulunduğu belirtilmektedir. Bilançoda kısa vadeli 300 Banka Kredileri Hesabı'nda 394.576,27 TL, uzun vadeli 400 Banka Kredileri Hesabı'nda ise 4.028.525,48 TL'lik miktar bulunmaktadır. Banka'nın kayıtlarına göre 300 ve 400 Banka Kredileri Hesaplarının toplamına kıyasla bilançoda 945.550,82 TL anapara kayıt eksikliği bulunmaktadır. 2.892.635,73 TL tutarındaki faiz taksitleri ise vadelerine göre 381 ve 481 Gider Tahakkukları Hesaplarında izlenmemiştir.

Sonuç olarak, hatalı muhasebeleştirme işlemi nedeniyle 300 Banka Kredileri ve 400 Banka Kredileri Hesabında yer alan tutarlar gerçeği yansıtmamakta; faizlerle ilgili olarak kullanılması gereken 381 Gider Tahakkukları Hesabı ve 481 Gider Tahakkukları Hesabı bilançoda yer almamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Maddede belirtilen bankalara olan kredi ve faiz borçlarının muhasebe kayıtlarının düzeltilerek verilerin doğru bir şekilde girildiği, Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmenliği hükümleri çerçevesinde bankalardan kullanılan kredilere ilişkin borçların ana para tutarlarının vadelerine göre 300 banka kredileri hesabında ve 400 banka kredileri hesabında, ödenecek olan faiz tutarlarının ise vadelerine göre 381 ve 481 gider tahakkukları hesabında izlenmeye alındığı bildirilmiştir.

Sonuç olarak Kurum yanıtında bulgu doğrultusunda düzeltmelerin yapıldığı iletilmiş ise de düzeltmeler 2019 yılında gerçekleştirildiğinden 2018 yılı Bilançosunda 300 Banka

www.balioglu.net

Kredileri ve 400 Banka Kredileri Hesabında yer alan tutarlardaki hatalı durum sürmekte; faizlerle ilgili olarak ise kullanılması gereken 381 Gider Tahakkukları Hesabı ve 481 Gider Tahakkukları Hesabı bilançoda yer almamaktadır.

BULGU 2: Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının Tamamının Bilançoda Gösterilmemesi, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na Olan Borçların ise Yüksek Gözükmesi

2018 bilançosunda Sosyal Güvenlik Kurumu'na gönderilmeyen sosyal güvenlik prim borçlarının tamamı gözükmemekte, buna karşın Hazine ve Maliye Bakanlığı'na olan vergi borçları olması gerekenden yüksek gözükmektedir.

2018 yılı bilançosunda 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı'nda 4.433.857,05 TL gözükmektedir. Mizana göre bu toplamın 1.549.105,25 TL'lık kısmı Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)'na, 2.883.796,90 TL'lık kısmı Hazine ve Maliye Bakanlığı'na olan borçlardır. Her iki rakam da SGK ile Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan alınan bilgilerle örtüşmemektedir. SGK'ya olan prim borcu 876.058,77 TL düşük, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na olan vergi borcu ise 2.108.893,35 TL fazla gözükmektedir. Dolayısıyla hem hesabın iç unsurları hatalıdır hem de hesap toplamda 1.232.834,58 TL olması gerekenden fazla gözükmektedir. Ayrıca 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı'na kayıtlı miktarlardan bir yılı aşan kısımların 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı'nda izlenmesi gerekmekte ise de bu hesap bilançoda yer almamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 278 ve 322'nci maddeleri gereğince kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı'nda, bir yılı aşan kısımların ise 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir.

a) Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının Bilançoda Eksik Gösterilmesi

SGK İl Müdürlüğünden temin edilen bilgiye göre Sason Belediyesi'nin 2018 yılı sonu itibarıyla SGK'ya yapılandırılmış 2.425.164,02 TL borcu bulunmaktadır. Mizanda 368-111.7.8.9.11 alt hesap toplamı ise 1.549.105,25 TL gözükmektedir. Böylece, Sosyal Güvenlik Kurumu'na olan borcun 876.058,77 TL tutarındaki kısmı bilançonun ilgili hesaplarında gösterilmemektedir.

www.balioglu.net

Taksitlendirilen sosyal güvenlik primi toplam borcunun vadesine göre 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı'nda ve 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı'nda izlenmesi gerekirken kurum bilanço ve diğer mali tablolarında 438 kodlu hesap yer almamaktadır.

b) Maliye Bakanlığı'na Olan Kurumsal Borçların Bilançoda Olduğundan Yüksek Gözükmesi

Sason Malmüdürlüğünden (Batman Defterdarlığından) temin edilen bilgiye göre Sason Belediyesi'nin 2018 yılı sonu itibarıyla Malmüdürlüğü'ne 774.903,55 TL borcu bulunmaktadır. Mizanda 368-11-1.2.3 nolu alt hesaplarda toplam 2.883.796,90 TL gözükmektedir. Bu durumda mizan ve bilançoda 2.108.893,35 TL tutarında bir fazlalık bulunmaktadır.

Sonuç olarak, yapılandırılmış prim borçlarının mali tablolara ilgili hesaplar aracılığıyla eksik yansıtılması, bir kısım sosyal güvenlik prim borçlarının vadelerine göre doğru hesaplarda izlenmemesi, vergi borçlarının ise olması gerekenden yüksek gösterilmesi nedeniyle 2018 hesap dönemi sonu itibarıyla bilançoda 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı'nda, 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı'nda yer alan tutarlar gerçeği yansıtmamaktadır. 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı ise bilançoda yoktur.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; Maddede belirtilen ve 2018 Mali Yılı Bilançosunda hatalı olarak gösterilen sosyal güvenlik prim borçları ile Hazine ve Maliye Bakanlığına olan borçların ilgili kurumlardan güncel bilgiler alınarak en doğru şekilde ilgili hesaplara kaydedildiği; 438 Kamuya Olan Ertelenmiş ve Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı çalıştırılarak Bilançoda gösterilmeye başlandığı bildirilmiştir.

Sonuç olarak Kurum yanıtında bulguda bildirilen hususların düzeltildiği iletilmişse de 2018 yılı Bilançosunda 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı'nda, 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı'nda yer alan hatalı görünüm ve 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının yer almaması durumu değişmemiştir.

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Bütçenin Hazırlanması Sürecinde Yapılan Öngörülerin Gerçek Verilere Dayanmaması ve Bütçe Gerçekleşmelerinin İsabetsizliği

Bütçe rakamları kurumun gerçek mali kompozisyonunu yansıtmamaktadır. Bu durum, gelir ve giderlerin gerçeğe en yakın tahmin edilmesi anlamındaki Bütçenin Samimiyet İlkesi ile bütçede yer alan gelir ve gider tahminlerinin kurumun içinde bulunduğu ekonomik koşullara uygun olması anlamındaki Bütçenin Doğruluk İlkesine aykırı düşmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde Bütçe, "*... belediye, bağlı idare ve birliklerin bütçesi, mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararı*" olarak tanımlanmıştır.

Yönetmelik'in "Gelir tahmini" başlıklı 13'üncü maddesine göre "*bütçe yılı ve izleyen iki yılın gelir tahmininde, kesin sonucu alınmış son üç yılın gelir artış oranları esas alınır. Ayrıca kanunlarla vergi, resim ve harç oranlarında değişiklik yapılması, yapılan yatırımların faaliyete başlaması, herhangi bir nedenle gelirlerde artış öngörülmesi gibi hususlar ile merkezi idarenin ekonomik verileri ve ileriye yönelik öngörüleri gelir tahminlerinde dikkate alınır.*"

Yönetmelik'in "Bütçe denkliğinin sağlanması" başlıklı 19'uncu maddesine göre ise "*bütçe denkliğinin sağlanmasında bütçe gelirleri esas alınır. Gelirlerin giderleri karşılamaması halinde aradaki fark, ilk olarak gider bütçesinde öngörülen tertiplerden indirim yapılması ya da yeni gelir kaynakları bulunması suretiyle giderilmeye çalışılır. Buna rağmen denklik sağlanamamış ise, borçlanma yoluna gidilerek veya varsa önceki yıldan nakit devri yoluyla bütçe denkliği sağlanır.*"

Yönetmelik'in "Finansmanın ekonomik sınıflandırması" başlıklı 20'nci maddesinde ise aşağıdaki hüküm yer almaktadır;

"*Bütçenin hazırlanmasında;*

a) Bütçe açığı ortaya çıkar ise ve bu açık borçlanma yoluyla kapatılacaksa yapılacak borçlanma tutarı,

b) Bütçe açığı ortaya çıkar ise ve bu açık önceki yıldan nakit devri yoluyla kapatılacaksa devreden nakit tutarı,

c) Bütçe fazlası ortaya çıkar ise, bu fazlanın nasıl değerlendirileceği,

ç) Alınan borçların anapara ödemeleri, "Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması

www.balioglu.net

Cetvelinde" gösterilir.

(2) Alınan borçlar ile bu borçların anapara ödemeleri gelir ve gider bütçelerinde gösterilmez. Alınan borçların faiz tutarları gider bütçesinin faiz giderleri tertibinden ödenir."

Bu hükümlere göre bütçenin hazırlanmasında çıkış noktası, son üç yıl gerçekleşen gelirler dikkate alınarak yapılan öngörülerden yola çıkarak gider bütçesinin oluşturulması, gelirde veya giderde denkliği bozacak bir gerçekleşme tahmin ediliyorsa bu farkın ne yolla kapatılacağına ilişkin meclisten onay alınmasıdır.

Sason Belediyesi'nin 2018 yılı bütçesinin hazırlanmasında ve toplam bütçe rakamının belirlenmesinde geçmiş yılların gerçekleşen gelirlerinin dikkate alınmadığı değerlendirilmektedir. Son 3 yıl bütçe büyüklükleri ve gerçekleşmeleri tablosunda durum açıkça görülmektedir:

Tablo.4 - 3 Yıllık Bütçe Gider ve Gelir Tahminleri İle Gerçekleşmeleri

Yıl	Tahmini Gider Bütçe (TL)	Gerçekleşen Gider (TL)	Oran (%)	Yıl	Tahmini Gelir Bütçe (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)	Oran (%)
2016	15.200.000,00	11.007.507,83	72,42	2016	15.200.000,00	6.969.662,51	45,85
2017	14.500.000,00	9.867.382,14	68,05	2017	14.500.000,00	*8.333.490,88*	57,47
2018	15.700.000,00	8.116.861,82	51,70	2018	*15.700.000,00*	7.968.280,77	50,75

2017 yılı gelir gerçekleşmesi olan miktar ile 2018 bütçe tahmini olarak belirlenen miktar arasında %47 fark bulunmaktadır. Böyle bir artış tahmini yapılması normal şartlar ve değişmeyen gelir mevzuatı göz önünde bulundurulduğunda mümkün görülmemektedir. Nitekim 2018 gelir gerçekleşmesi tahminin yarısı kadardır.

Bütçe rakamlarının büyük oluşması 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin "ı" bendinde yazılı "*Bu Kanunun 21 ve 22. maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz*" hükmünün işlevini de zayıflatmaktadır. Zira bütçe rakamları aşırı büyük olduğu için anılan sınırları aşmak da mümkün olmamaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18'inci maddesine göre Belediye bütçesini kabul etmek Belediye Meclisinin görev ve yetkisi dâhilindedir. Belediye Meclisi'nin bu yetkisi mutlak olduğundan bütçenin hazırlığı aşamasındaki bürokratik hazırlıklar Meclis'in inisiyatifini etkilemeyecektir. Belediye Meclisinin kendi bütçesini belirleme yönündeki yetkisi açık olmakla birlikte, Meclisin isabetli karar vermesini sağlayacak verilerin Meclise sunulmamış olduğu değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; Maddede belirtilen tavsiyeler doğrultusunda 2020 yılı bütçesinin hazırlanmasında son üç yılda gerçekleşen gelirler dikkate alınarak gerçek mali kurumsal kompozisyonu yansıtacak gerçeğe en yakın bütçe hazırlanacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak Kurum yanıtında 2020 yılı bütçesinden itibaren bulguda belirtilen unsurlar doğrultusunda bütçelemeye gidileceği ifade edilmiştir. Bütçe, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda "*belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belge*" şeklinde tahmin odaklı tanımlanmış ise de, Kanun'un 13'üncü maddesinde yer alan "*Bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlık esas alınır*" ilkesi bütçenin "doğru tahminler" üzerine kurgulanması gereğini ortaya koymuştur. Kurum bütçelerinin onaylanması ve izlenmesi hakkı Meclislerine teslim edilmiş olsa da teknik olarak gerçeğe dayanan mali veri ve bilgiler kullanılarak hazırlanması hizmetlerin hayata geçirilmesi, kalitesi ve devamlılığı bakımından önem arz etmektedir.

BULGU 2: Kurumsal Gelir Tahsilatlarının Düşük Kalması

Kurumsal gelir alacaklarının takibi sürecinde etkinlik sağlanamadığı tespit edilmiştir.

Kurumun bilançosu incelendiğinde 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nda

- 2016 yılında 761.207,79 TL,
- 2017 yılında 1.197.952,48 TL
- 2018 yılında 1.853.823,31 TL

tutarında kayıtlar olduğu görülmektedir. 3 yıl içerisinde kurum takipli alacaklarında 2,43 kat artış gerçekleşmiştir. Bu durum, tahakkuk ettirilerek 120 Gelir Tahakkukları Hesabı'na alınan miktarların yıl içerisinde çok düşük miktarının tahsil edilebildiğini göstermektedir.

2017 mizan cetvelinin 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nın borcunda önceki yıllardan devirle birlikte 1.227.678,19 TL kayda karşılık 29.725,71 TL alacak kaydı ile yalnızca %2,42'lik bir tahsilat performansı ortaya konmuştur. 2018 yılı için bu miktarlar sırasıyla 2017 yılından da devredenlerle birlikte 1.926.836,06 TL ve 73.012,75 TL olarak %3,79 tahsilat performansı şeklinde gerçekleşmiştir. 2018 yılında bu Hesaba 699.157,87 TL eklenmiş olup tahsilat yukarıda anıldığı gibi 73.012,75 TL düzeyinde kalmış; yalnızca 2018 yılında Hesaba dâhil edilen miktarın tahsilata oranı ise %9,57 olarak gerçekleşmiştir. Bu da kurumsal tahsilatın

www.balioglu.net

tahakkuka oranla çok düşük kaldığını göstermektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 38'inci maddesine göre "*Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur*." Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 16'ncı maddesinde de paralel bir hüküm bulunmaktadır. Yönetmelik'in 86'ncı maddesine göre 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacakları ile duran varlıklar ana hesap grubu içerisindeki gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan, dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ve bunlardan yapılan tahsilat ve terkinlerin izlenmesi için kullanılmaktadır. Yönetmelik'in 88'nci maddesinin b fıkrasının beşinci bendine göre ise bu hesapta kayıtlı tutarlardan mali yılsonuna kadar tahsili gerekenlerden tahsil edilemeyen tutarlar, mali yılsonunda takibat servisine devredilerek bu hesaba alacak, 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'na borç kaydedilir. 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'na ilişkin işlemlerin tanımlandığı 90'ıncı maddenin "1/A/1" cümlesine göre ise ilgili servislerce muhasebe servisine bildirilen takibe alınmış alacaklar, düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile gelirlerden takipli alacaklar hesabına borç, ilgisine göre gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabına alacak kaydedilerek takip kayıtları yapılır. İlgili servislerce takibe alma işlemi gün sonuna kadar muhasebeye bildirilir. Sason Belediyesi'nce 120 kodlu Hesaptan 121 Hesabına alınma işlemi hukuki takibat başlatılmadan, yalnızca hesap kaydı şeklinde gerçekleşmekte olup süreç Yönetmelik ve 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine aykırı gerçekleşmektedir. Kamu alacaklarının takip ve tahsili, 6183 Sayılı Kanun hükümlerine göre yapılmaktadır. Bu Kanun'un 54'üncü maddesine göre ödeme müddeti içinde ödenmeyen kamu alacağı bu maddede yazılı usuller kullanılarak Kanun'un 55 ve izleyen maddeleri uygulanmak suretiyle tahsil dairesince cebren tahsil olunabilmektedir. Kurum, bu Kanun ve Yönetmelik hükümlerini yerine getirmeden, bir başka deyişle zorla tahsilata gitmeden alacağını yalnızca muhasebe işlemine tabi tutmaktadır. Bunun sonucu olarak da tahsilat çok düşük kalmaktadır.

Kurum mizan cetveline göre en büyük gelir kalemi 8.624.182,66 TL'lik toplam gelirin %86,72'sini oluşturan ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'dan kaynaklanan Merkezi İdare Vergi Gelirlerinden Alınan Paydır. Bunun dışındaki tahsilat çok düşük kaldığından gelirin gideri karşılama oranı %79,10'dur. Su geliri tahsilatı tahakkuka göre yaklaşık %17,60; vergi geliri tahsilatı tahakkuka göre yaklaşık %9'dur.

www.balioglu.net

Kurumsal tahsilatlarda etkinliğini artırılması bakımından tahsil edilemeyen miktarların takibinin muhasebe kaydı düzeyinde kalmaması ve hukuki süreçlerin uygulamaya konması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kurumsal tahsilatların artırılması için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 54'üncü maddesine göre ödeme müddeti içinde ödenmeyen kamu alacaklarının bu maddede yazılı usuller kullanılarak, Kanun'un 55 ve izleyen maddeleri uygulamak suretiyle cebren tahsili yoluna gidileceği bildirilmiştir.

Sonuç olarak Kurum yanıtında bulguda sözü edilen 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri doğrultusunda tahsilata gidileceği taahhüt edilmiştir. Tahsil edilen gelirler kurumsal hizmetlerin sürekliliği ve kalitesi bakımından önem arz ettiğinden ve Kurumun gelirleri oldukça kısıtlı düzeyde kaldığından uygulamanın en hızlı sürede başlatılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

www.balioglu.net

9. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

Sason Belediyesi 2018 Yılı Bilançosu
(TL)

Aktif					Pasif				
Hesap Adı		*2016*	*2017*	*2018*	*Hesap Adı*		*2016*	*2017*	*2018*
1	Dönen Varlıklar	981.711,07	1.739.455,93	2.074.991,97	3	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	3.743.134,60	4.986.401,83	5.846.202,86
10	Hazır Değerler	188.612,87	505.856,73	184.926,13	30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	42.972,45	0	394.576,27
102	Banka Hesabı	188.612,87	505.856,73	184.926,13	300	Banka Kredileri Hesabı	42.972,45	0	394.576,27
11	Menkul Kıymetler Ve Varlıklar	0	0	0	31	Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar	0	0	0
12	Faaliyet Alacakları	761.207,79	1.197.952,48	1.853.823,31	32	Faaliyet Borçları	574.203,49	947.648,77	718.381,99
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	761.207,79	1.197.952,48	1.853.823,31	320	Bütçe Emanetleri Hesabı	574.203,49	947.648,77	718.381,99
13	Kurum Alacakları	0	0	0	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	94.048,40	96.802,45	120.934,73
14	Diğer Alacaklar	0	0	0	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	77.029,58	76.929,58	103.099,58
15	Stoklar	0	0	0	333	Emanetler Hesabı	17.018,82	19.872,87	17.835,15
16	Ön Ödemeler	23.198,70	27.971,18	36.242,53	34	Alınan Avanslar	0	0	0
160	İş Avans Ve Kredileri Hesabı	553,44	0	0	36	Ödenecek Diğer Yükümlülükler	3.031.910,26	3.941.950,61	4.612.309,87
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	22.645,26	27.971,18	36.242,53	360	Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabı	0	81.112,80	72.630,50
18	Gelecek Aylara Ait Giderler	0	0	0	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	287.388,68	193.155,03	93.873,75
19	Diğer Dönene Varlıklar	8.691,71	7.675,54	0	362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı	0	5.173,77	6.749,53
190	Devreden Katma Değer Vergisi	8.691,71	7.675,54	0	363	Kamu İdareleri Payları Hesabı	0	0	5.199,04

www.balioglu.net

	Hesabı								
2	Duran Varlıklar	12.381.260,12	14.754.686,44	18.262.688,95	368	Vadesi Geçmiş Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler Hesabı	2.744.521,58	3.662.509,01	4.433.857,05
21	Menkul Kıymetler Ve Varlıklar	0	0	0	37	Borç Ve Gider Karşılıkları	0	0	0
22	Faaliyet Alacakları	0	0	0	38	Gelecek Aylara Ait Gelirler Ve Gider Tahakkukları	0	0	0
23	Kurum Alacakları	0	0	0	39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	0	0	0
24	Mali Duran Varlıklar	96.792,55	96.792,55	116.792,55	4	Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	4.707.149,83	5.078.080,12	4.148.525,48
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	96.792,55	96.792,55	96.792,55	40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	4.707.149,83	4.978.080,12	4.028.525,48
241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	0	0	20.000,00	400	Banka Kredileri Hesabı	4.707.149,83	4.978.080,12	4.028.525,48
25	Maddi Duran Varlıklar	12.275.161,57	14.657.893,89	18.145.896,40	41	Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar	0	0	0
250	Arazi Ve Arsalar Hesabı	100	100	1.693.424,67	43	Diğer Borçlar	0	0	0
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	12.625.528,05	15.840.856,47	17.864.164,30	44	Alınan Avanslar	0	0	0
252	Binalar Hesabı	1.298.661,64	1.298.661,64	2.086.408,78	47	Borç Ve Gider Karşılkları	0	100.000,00	120.000,00
253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabı	158.208,28	158.208,28	158.208,28	472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	0	100.000,00	120.000,00
254	Taşıtlar Hesabı	1.245.748,03	1.245.748,03	1.245.748,03	48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler Ve Gider Tahakkukları	0	0	0
255	Demirbaşlar Hesabı	103.267,26	116.532,82	116.532,82	49	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	0	0	0
257	Birikmiş	-3.156.351,69	-4.002.213,35	-5.018.590,48	5	Öz Kaynaklar	4.912.686,76	6.429.660,42	10.342.952,58

www.balioglu.net

	Amortismanlar Hesabı (-)									
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	9.306,00	0	0		50	Net Değer	-2.979.133,44	-506.683,47	4.548.473,46
260	Haklar Hesabı	11.361,00	11.361,00	11.361,00		500	Net Değer Hesabı	-2.979.133,44	-506.683,47	4.548.473,46
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-2.055,00	-11.361,00	-11.361,00		51	Değer Hareketleri	0	0	0
28	Gelecek Yıllara Air Giderler	0	0	0		52	Yeniden Değerleme Farkları	0	0	0
29	Diğer Duran Varlıklar	0	0	0		57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	6.670.070,74	5.595.599,14	6.342.637,60
						570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	6.670.070,74	5.595.599,14	6.342.637,60
						58	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	0	0	0
						59	Dönem Faaliyet Sonuçları	1.221.749,46	1.340.744,75	-548.158,48
						590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	1.221.749,46	1.340.744,75	0
						591	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	0	0	-548.158,48
	Toplam	40.088.913,57	49.482.427,11	61.013.042,76			Toplam	40.088.913,57	49.482.427,11	61.013.042,76

Sason Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

(TL)

Gider Hesap Adı		*2016*	*2017*	*2018*	*Gelir Hesap Adı*		*2016*	*2017*	*2018*
630.1	Personel Giderleri	2.428.595,33	2.670.838,01	2.581.508,49	600.1	Vergi Gelirleri	225.492,20	166.485,04	396.383,48
630.2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	359.528,09	406.012,77	375.602,51	600.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	207.635,73	502.711,80	736.746,81

www.balioglu.net

630.3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	2.244.995,49	3.119.810,48	4.474.280,04	600.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.172.000,00	1.700.000,00	
630.4	Faiz Giderleri	68.940,92	297.443,19	457.784,85	600.5	Diğer Gelirler	5.705.504,72	6.459.761,73	7.491.052,37
630.5	Cari Transferler	200.464,96	108.898,77	63.448,30					
630.7	Sermaye Transferleri	52.044,00	30.042,94						
630.13	Amortisman Giderleri	734.314,40	855.167,66	1.016.377,13					
630.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri			203.339,82					
630	**Giderler Toplamı**	**6.088.883,19**	**7.488.213,82**	**9.172.341,14**	**600**	**Gelirler Toplamı**	**7.310.632,65**	**8.828.958,57**	**8.624.182,66**
						Faaliyet Sonucu	1.221.749,46	1.340.744,75	-548.158,48